

Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság
3.Bhar.219/2012/5.

A Fővárosi Ítéltábla mint harmadfokú bíróság **Budapesten, 2012. év október hó 18. napján** megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

végzést:

Az erőszakos közöszlés büntette és más bűncselekmények miatt **II. rendű vádlott és társai** ellen indult büntetőügyben - II. rendű vádlott és védője másodfellebbezését elbírálván - a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2012. április 27. napján kelt 24.Bf.6133/2012/18. számú ítéletével szemben bejelentett fellebbezéseket **elutasítja.**

A harmadfokú eljárásban felmerült 4.210 (Négyezer-kettőszáztíz) forint bűnügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A Pesti Központi Kerületi Bíróság 2010. december hó 16. napján kihirdetett 3.B.35296/2010/151. számú ítéletével II.r. vádlottat kitartottság büntetnének kísérlete (Btk.206. §) és társtettesként elkövetett személyi szabadság megsértésének büntette (Btk. 175.§ (1) bek. (3) bek. a/ pont) miatt - halmazati büntetésül - többszörös visszaesőként három évi börtönre, három évi közügyektől eltiltásra és 75.000 forint pénzmellékbüntetésre ítélte.

A bíróság a kiszabott szabadságvesztésbe beszámította a 2009. évi szeptember hó 23. napjától 2009. évi november hó 17. napjáig, illetve 2010. évi július hó 22. napjától 2011. évi december hó 16. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt és kizárta a vádlottat a feltételes szabadság kedvezményéből.

Egyben a vádlottat az ellene erőszakos közöszlés büntette (Btk. 197.§ (1) bek. I. fordulata) miatt emelt vád alól - bűncselekmény hiányában - felmentette.

Az ítélet ellen az ügyész, valamint II.r. vádlott és védője is fellebbezést jelentettek be. E perorvoslatok alapján a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 2012. évi április hó 27. napján tartott nyilvános ülésen kihirdetett 24.Bf.6133/2012/18. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet megváltoztatta.

II.r. vádlott személyi szabadság megsértése büntettként (Btk. 175.§ (1) bek.,(3) bek a/ pont) értékelt cselekményét a Btk. 175.§ (3) bek c/ pontja szerint is

minősítette, továbbá őt kényszerítés büntetében (Btk.174.§) is bűnösnek mondta ki és büntetését négy évi fegyházbüntetésre, valamint négy évi közügyektől eltiltásra súlyosította, a pénzmellékbüntetés kiszabását pedig mellőzte. Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A másodfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy az elsőfokú bíróság eljárási szabálysértésektől mentesen folytatta le az eljárást, kellően felderített és megalapozott tényállást állapított meg, amelyet kismértékben kiegészített. Az így kiegészített megalapozott tényállás a másodfokú felülbírálat során is irányadó volt.

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat mindenre kiterjedően, nagy alapossággal vizsgálta, mérlegelő tevékenysége mind a büntetőeljárás, mind a logika szabályainak megfelel és maradéktalanul teljesítette indokolási kötelezettségét is.

Az elsőfokú bíróság - a 8./ tényállási pontban írt cselekmény kivételével - okszerűen következtetett fellebbezéssel érintett vádlott bűnösségére, cselekményeinek jogi minősítésével a másodfokú bíróság túlnyomórészt egyetértett, csupán az aljas indokból elkövetett személyi szabadság megsértésének büntette kapcsán merült fel a sértett által elszenvedett sanyargatásból adódóan további minősítő körülmény, amelyet a másodfokú bíróság ennek megfelelően megállapított.

A törvényszék egyetértett a nemi erkölcs elleni bűncselekmény alóli felmentő rendelkezéssel, osztva az elsőfokú bíróság azon álláspontját, hogy az erőszakos közöszlés érdekében az e bűncselekményhez megkívánt erőszak, illetve élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetés alkalmazására nem került sor. Ugyanakkor a vádlott (Btk.138.§-a szerinti) általános tartalmú fenyegetése, miszerint a sértett addig nem mehet el, amíg nem közöszl vele, olyan ún. „nemi zsarolás”, amellyel a közöszlés illetve fajtalanság tűrésére kényszerítette sértettet. Ezzel a vádlott a másodfokú bíróság álláspontja szerint a Btk. 174.§-a szerinti kényszerítés büntetét valósította meg, amelyben bűnösségét ki is mondta.

II.r. vádlott fő- és mellékbüntetésének tartamát - a terhére értékelt további bűncselekmény miatt - súlyosította, azzal, hogy a szabadságvesztést (az enyhébb fokozatot megállapító elsőfokú rendelkezéssel szemben) fegyházban rendelte végrehajtani. Megfelelő jövedelem hiányában mellőzte pénzmellékbüntetés alkalmazását.

A másodfokú bíróság ítélete ellen a II.r. vádlott és védője jelentettek be másodfellebbezést enyhítés érdekében.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF. 757/2011/3. számú átiratában és képviselője a harmadfokú nyilvános ülésen a bejelentett másodfellebbezéseket alaptalannak tartotta.

Álláspontja szerint az eljárási szabályokat mind az első-, mind a másodfokú bíróság betartotta, a tényállás megalapozott, az elsőfokon részben felmentett vádlott bűnösségét a másodfokú bíróság helyesen állapította meg, a vádlott bűnösségének kimondása és cselekményeinek minősítése törvényes. A minősítésváltozást

tükröző, II.r. vádlottal szemben másodfokon súlyosított büntetés törvényes, eltúlzottnak nem tekinthető, ezért a másodfokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

A védő az általa enyhítésért bejelentett fellebbezést fenntartotta, s azzal indokolta, hogy a másodfokú bíróság által helyesen feltárt enyhítő körülmények a büntetés kiszabása során nem érvényesültek kellő nyomatékkaal. A vádlott négy - köztük egy tartósan beteg - kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik, továbbá a bűncselekmény elkövetése óta jelentős idő telt el. Mindezek alapján a kiszabott büntetés mérséklését kérte.

II.r. vádlott felszólalásában és az utolsó szó jogán maga is büntetése enyhítését kérte, arra hivatkozva, hogy megváltozott, újabb bűncselekményt nem követett el és szeretné alkalmi munkából eltartani a gyermekeit.

A Fővárosi Ítéltábla megállapította, hogy a másodfokú bíróság tévedett, amikor ítéletével szemben fellebbezési jogot biztosított.

A Be. 386.§ (1) bek. a/ pontja értelmében a másodfokú bíróság ítélete ellen akkor van helye fellebbezésnek a harmadfokú bírósághoz, ha másodfokú bíróság a büntetőjog szabályainak megsértésével olyan vádlott bűnösségét állapította meg, akit az elsőfokú bíróság felmentett.

A jelen ügyben a bűnösséget érintően formálisan van ugyan ellentétes döntés, amely a Be. 386.§ (1) bekezdése szerint a másodfellebbezés alapja lehet.

A másodfokú határozat ellen fellebbezés lehetőségét és hatályát módosító 2009. évi LXXXIII. törvény miniszteri indoklásából és az értelmezéssel összefüggésben keletkezett, a bírói gyakorlatot kialakító eseti döntésekből azonban az a következtetés vonható le, hogy **tartalmilag** kell eltérőnek lennie az első- és másodfokú döntésnek. Amennyiben nem változik a bűnösség köre (a vádirati tényállásban vád tárgyává tett cselekmények) pusztán a cselekmények eltérő anyagi jogi megítéléséről van szó, úgy másodfellebbezésnek, illetve harmadfokú eljárásnak nincs helye. Nyilvánvalóan ez csak alaki halmazatban álló cselekmények esetén kerülhet szóba, amennyiben egy elkövetési magatartás több bűncselekmény törvényi tényállásába illeszkedhet, azaz heterogén alaki halmazatról van szó. (EHB. 2012/15.)

A tényállás 7-8./ pontjai szerint a I.r. vádlottól elszenvedett bántalmazást követően, a vádlottak elől menekülő sértett éjszakára barátainál lelt menedékre, ahonnan a rejtékhelyeül szolgáló ágyneműtartóból őt az I-II.r. vádlottak 2009. szeptember 20-án reggel hat óra körül kirángatták, majd gépkocsival az I.r. vádlott lakására vitték. Ebből a lakásból őt délutánig nem engedték el és fogvatartása alatt került sor II.r. vádlottal fajtalanzkodásra illetve közöslésre.

Az első- és másodfokú bíróság azonos tényállás mellett jutott eltérő következtetésre a vádlott büntetőjogi felelősségével kapcsolatban. A másodfokú ítélet azonban az elsőfokú ítélettel és a váddal egyező tényállás pusztán eltérő jogi értékelésén alapszik.

A jelen esetben a vádlott a sértettel az egyező tényállások szerint erőszak, vagy minősített fenyegetés alkalmazása nélkül közösült, ezért erőszakos közösülés nem valósult meg, a vádlotti cselekvőség azonban kimeríti a személyi szabadság megsértésének minősített esetét.

A Be. 2.§ (4) bekezdése értelmében a bíróság köteles a vádat kimeríteni, azon nem terjeszkedhet túl, de nincs kötve a vádlónak a vád tárgyává tett cselekmény Btk. szerinti minősítésére vonatkozó indítványához.

Az előterjesztett vádirat II.r. vádlottra nézve a közösülés érdekében erőszak kifejtését, illetve élet vagy testi épség elleni közvetlen fenyegetés alkalmazását nem tartalmazza. Ebből adódóan a nemi erkölcs elleni bűncselekmény törvényi tényállási elemei nem állapíthatók meg.

Tettazonosság miatt azonos tényállás mellett - mivel az ügyészi téves minősítés nem köti - az elsőfokú bíróság tévedett, amikor felmentette a vádlottat az erőszakos közösülés büntettének vádja alól. Cselekményét helyesen csak személyi szabadság megsértése büntettének kellett volna minősítenie.

A másodfokú bíróság szintén hibát vétett, amikor tettazonosság mellett a bűnösséget további bűncselekményben állapította meg és nem a minősítés megváltoztatásával korrigálta az elsőfokú bíróság döntését.

Tettazonosság esetén felmentő rendelkezés meghozatalára akkor kerülhet sor, ha a bíróság úgy dönt, hogy a vádirati tényállásban foglalt cselekmény egyik különös részi tényállást sem meríti ki. Minden más esetben a bíróság felmentő rendelkezés nélkül a vádhoz nem kötötte minősít. A másodfokú eljárásra hasonló szabályok az irányadók. Nem új bűncselekményben állapítja meg a bíróság a bűnösséget, hanem az azonos tényállást másként minősíti. A másként minősítés ellen harmadfokra a törvény a fellebbezés lehetőségét nem biztosítja. A két bíróság közötti ellentét ugyanis csak a minősítés különbözőségében testesül meg.

Ugyanakkor a személyi szabadság megsértése büntetőben bűnösnek kimondott vádlottal szemben a kényszerítés büntetőben való bűnösség kimondása nemcsak a tettazonosságot sérti, hanem a Btk. anyagi jogi rendelkezéseibe is ütközik, mivel Btk. 174.§-a szerint a kényszerítést az valósítja meg, aki mást erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszeríti, hogy valaminth tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön és ezzel jelentős érdeksérelmet okoz, amennyiben más bűncselekmény nem valósul meg.

A kényszerítés szubszidiárius jellegéből adódóan tehát e bűncselekmény személyi szabadság megsértése esetén nem valósul meg, ilyen esetben kényszerítés megállapításának nincs helye. A másodfokú bíróság határozatának megváltoztatására nem kerülhetett sor, mivel a harmadfokú eljárás lehetősége nem

nyílt meg. A Fővárosi Ítéltábla ezért a Be. 390.(2) bekezdése alapján a vádlott és védő által bejelentett - a Be. 369.§ (2) bekezdés I. tétele szerint törvényben kizárt - másodfellebbezéseket elutasította és a jogorvoslatok elbírálását mellőzte.

A harmadfokú eljárásban tartott nyilvános ülésen kirendelt védő közreműködése folytán felmerült bűnügyi költség viseléséről a Be. 338.§ (2) bekezdése szerint rendelkezett.

Budapest, 2012. év október hó 18. napján

**Dr. Nehrer Péter sk.
a tanács elnöke**

**Dr. Sebe Mária sk.
előadó bíró**

**. Hrabovszki Zoltán sk.
bíró**

A kiadmány hiteléül:

bírósági ügyintéző